

РЕШЕНИЕ

№ 50118

гр. София, 10.01.2023 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховният касационен съд на Република България, второ наказателно отделение, в съдебно заседание на двадесет и шести септември две хиляди двадесет и втора година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ТЕОДОРА СТАМБОЛОВА

ЧЛЕНОВЕ: БИСЕР ТРОЯНОВ

ПЕТЯ КОЛЕВА

при секретаря Галина Иванова и в присъствието на прокурора Антоанета Близнакова като изслуша докладваното от съдия Колева к.н.д. № 555/2022 г. по описа на Върховния касационен съд, за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е по реда на чл. 346, т. 1 от НПК.

Образувано е по жалби на подс. Т. М. М. и на адв. Л. Т. – упълномощен защитник на подсъдимия; на адв. Д. Т. – служебен повереник на И. Н., М. Б., Н. Н., Ю. М., Ж. П., Ю. М. – частни обвинители и граждански ищци; на адв. И. А. – повереник на Х. М., С. М., А. М., Д. П. и А. К. – частни обвинители и граждански ищци, срещу решение № 45/22.02.2022 г. на апелативен съд – София по ВНОХД № 1389/2020 г.

В жалбата на подс. М. са въведени всички касационни основания. В нея твърди, че са допуснати съществени процесуални нарушения, изразяващи се в липса на отговор на всички възражения; незаконен състав на съда, поради предубеденост на същия, а тя се извежда от отказа му да допусне доказателствени искания на защитата; игнориране на голяма част от доказателствените материали. Като нарушение на материалния закон намира осъждането си. Доводът за допуснатата явна несправедливост на наложеното наказание аргументира с неотчитане в нужната степен на добрите характеристични данни, тежкото му семейно положение – починала съпруга и собственото му влошено здраве. Затова иска отмяна на атакуваното решение и оправдаването му или връщане на делото за ново разглеждане за отстраняване на допуснатите съществени нарушения на процесуалните правила и неправилно приложение на материалния закон.

В жалбата на адв. Т. – упълномощен защитник на подс. М. се сочи порочен обвинителен акт, липсата на собствен анализ на всички доказателства; пристрастност на А., С. и М. М., на М., М., К., К., Ц.; свързаност с обвинителната власт на свид. К., Б., В., С.. Акцентира на неграмотността на някои свидетели и поради това невъзможност да прочетат показанията си лично преди да ги подпишат в хода на досъдебното производство, а при други - на зависимостта им от алкохола, като критикува поставянето им в основата на оспорения съдебен акт. Твърди, че свид. К. донесъл в РПУ туби, за които не се знае от кого и къде са били изхвърлени; че самите те са били без надзор, че свид. Б. е разпитан въпреки забраната в чл. 118 НПК; тубите, предадени от свид. К. също били без надзор;

игнорирани били показанията на свид. К. и К.; не е доказан общият произход на изследваните смеси; можело пострадалите да са пили от друг източник; оспорва начинът на изготвяне на СМЕ, неправомерно приобщаване на обектите на СХЕ, предадени доброволно от К., К. и И. П.. Липсвала пряка връзка между тези обекти и вредната смес и между нея и действията на подсъдимия; отхвърлени били доказателствените искания на защитата за експертизи и разпит на нови свидетели.

Претендира и неправилно приложение на материалния закон, свързано с осъждането на позащитния му.

Накрая прави оплакване и за явна несправедливост на наложеното наказание като твърди, че не кореспондират с данните за личността на подсъдимия, възраст, семейно положение, здравословно състояние и смята, че те се явяват недостатъчно оценени, а наложено му наказание завишено. Затова иска отмяна на решението на апелативния съд и връщане на делото за ново разглеждане.

С жалбата си адв. Т. релевира касационните основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 3 НПК и изразява недоволството си от оправдателната част на присъдата и потвърждаването ѝ с решението по обвинението по чл. 350, ал. 3, пр. 1 и пр. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК и преквалифицирането на деянието в такова по чл. 351, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 350, ал. 3, пр. 1 и пр. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26 НК. Твърди несъгласие и с определения размер на наказанието на подсъдимия и размера на дължимото от него обезщетение на гражданските ищци, които тя представлява. Претендира изменение на постановения съдебен акт чрез увеличаване на размерите на присъдените обезщетения до първоначално заявените.

Адв. А. сочи касационното основание явна несправедливост на наложеното наказание, като претендира увеличение на същото. Твърди, че максималното наказание по чл. 351, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 350, ал. 3, пр. 1 и пр. 3 вр. ал. 1 НК е пет години лишаване от свобода, което се налага при последвала смърт на едно лице. В случая два съдебни състава са приели, че подс. М. е виновен за смъртта на четири човека в разцвета на силите си, че пет човека са били на границата между живота и смъртта, които няма да се възстановят напълно никога и още трима, които са получили леки телесни повреди. Затова припомня, че всяко едно от пострадалите лица, извън посоченото в текста, се явява отегчаващо вината на подсъдимия обстоятелство. Не е съгласна с мотива на въззивния съд за намаляване размера на наказанието - изминало време, защото не е дефинирано дали го приема за неразумно дълъг срок на разглеждане на делото, което е самостоятелно смекчаващо отговорността обстоятелство и набляга на изключителната фактическа и правна сложност на делото. По-нататък сочи, че в гр. Якоруда се продава алкохол с неясен произход, че трагедията в града засяга много хора, а т. к. сред съгражданите си подсъдимият е известен като състоятелен бизнесмен намаляването на наказанието би могло да доведе до убеждението, че въпреки страданието на много хора, законът не е еднакво прилаган спрямо състоятелните хора. Затова претендира отмяна на решението и връщане делото за ново разглеждане на Софийски апелативен съд за налагане на максимално предвиденото в закона наказание – лишаване от свобода в размер от пет години.

В допълнение към касационната жалба на адв. Т., адв. Д. доразвива доводите за допуснати съществени нарушения на процесуалните правила като оспорва авторството на деянието и твърди, че не е доказано; сочи, че не е работено по това, че може друг да е извършител на деянието; претендира нарушения на чл. 13, чл. 14 и чл. 107, ал. 3 НПК; че е налице ненадлежно назначаване на експертите в досъдебното производство, т. к. липсва изричен акт за конкретно, персонално определяне на експертите и след проверка, че те са специалисти в конкретната област и няма основания за отвеждането им и че са подбрани на случаен принцип.

Смята, че съдът се е позовал на доказателствено средство, ненадлежно събрано по съответния ред - протокол от 29.12.2015 г. за доброволно предаване; че предметите, предадени по делото са ненадлежно приобщени, т. к. не са присъствали поемни лица и неясно колко време са престояли в служебния автомобил и/или на друго място и кой е имал достъп до тях. Твърди още, че са омаловажени показанията на едно от поемните лица, което според заявеното пред съда не е присъствало в дома и цеха на подсъдимия, както и липса на мотиви и противоречия в същите.

Досежно въведеното нарушение на материалния закон излага аргументи, че обвинението не е доказано по несъмнен начин и е налице замяна на липсата на доказателства с предположения. Сочи, че не е ясна формата на вината на деянието по чл. 350, ал. 3 НК; че няма доказателства, че подсъдимият е разпространявал спиртни напитки, както и да е знаел, че в тях има опасно количество метанол и други опасни за здравето вещества.

Относно заявената явна несправедливост на наложеното наказание акцентира на обстоятелството, че подсъдимият работи и е изминало дълго време от деянието. Затова иска отмяна на решението на апелативния съд и връщане на делото на него или на окръжен съд – Благоевград; алтернативно моли за отмяна на решението и оправдаване на подсъдимия и оставяне без уважение на гражданските искове, и накрая за намаляване на наказанието.

В съдебно заседание страните поддържат подробно изложените в жалбите си доводи.

Прокурорът от Върховна касационна прокуратура изразява становище, че жалбите са неоснователни. Намира решението на Софийски апелативен съд за правилно и законосъобразно и като такова пледира да бъде оставено в сила. Счита, че атакуваното решение отговаря на изискванията на чл. 339, ал. 2 НПК, че не е нарушен чл. 13 НПК, т. к. освен че е провел въззивно съдебно следствие, в което са разпитани свидетели по искане на страните и са приложени писмени доказателства, всички те са анализирани поотделно и съпоставени едни с други като няма игнорирани или превратно обсъдени такива. Държавният обвинител приема, че обвинението е доказано по несъмнен начин и е направен правилен извод относно авторството на деянието и вината на подсъдимия. Отрича да е допуснато нарушение по чл. 348, ал. 1, т. 3 НПК като наложеното наказание е справедливо и в съответствие с целите по чл. 36 НК.

Повереникът на частния обвинител и граждански ищец Д. К. – адв. А. намира жалбите на поверениците на останалите частни обвинители и граждански ищци за основателни, а жалбите на подсъдимия и защитника му и допълнението към втората да бъдат оставени без уважение. Пледира съобразяване на изключителната обществена опасност на деянието като се вземат предвид генералната и специалната превенция.

Адв. А. – повереник на частния обвинител и граждански ищец К. Х., както и с нейно съгласие относно Д. К. и като законен представител на С. К. изразява съгласие с постановеното от апелативния съд решение и моли за потвърждаването му. Претендира присъждането на адвокатски разноски пред настоящата инстанция.

Адв. Б. – в качеството му на повереник на частния обвинител и граждански ищец А. М. счита, че са налице основания за уважаване на касационните жалби на поверениците на частните обвинители. Намира, че по делото е установено последващо поведение на подсъдимия, свързано с изхвърляне на конкретните напитки, съдържащи опасни вещества. Смята, че подсъдимият е можел да разграничи ясно кои са те, предвид начина им на изготвяне и закупуване по различен ред. Доколкото са нарушени различни разпоредби, които охраняват

обществените отношения, свързани със здравето на гражданите, всякога тяхното нарушаване води до възникване на опасност за живота и здравето на гражданите, като „прекращването“ на тези разпоредби от подсъдимия е доказано според частното обвинение, доколкото става дума за умишлено разпространяване на въпросните вещества, като подсъдимият е допускал, че в същите е възможно да са попаднали опасни за здравето на гражданите вещества. Според него става дума за т. нар. „смесена“ вина.

По отношение размера на наказанието пледира съдът да обърне внимание, че в настоящото производство са причинени огромни вреди, които чувствително надхвърлят минимално необходимото за съставомерност на деянието. Всички тези обстоятелства, които надхвърлят съставомерните такива, се явяват множество отегчаващи вината обстоятелства, като едновременно с това чистото съдебно минало и семейното положение на подсъдимото лице не са в състояние да балансират наличието на толкова сериозни отегчаващи вината обстоятелства. Затова смята, че са налице основания за връщане на делото на друг състав на апелативния съд или настоява ВКС да се произнесе с решение, с което да увеличи размера на така наложеното наказание към максималния размер, предвиден в закона.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка на атакувания съдебен акт в пределите по чл. 347, ал. 1 от НПК, намери следното:

С присъда № 903182 от 15.07.2020 г., постановена по НОХД № 88/2018 г. по описа на окръжен съд - Благоевград подс. Т. М. М. е признат за виновен за деяние по чл. 351, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 350, ал. 3, пр. 1 и пр. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК като е осъден и му е наложено наказание пет години лишаване от свобода при общ режим.

Със същата присъда подс. М. е признат за невиновен по първоначално повдигнатото обвинение, както и за това в състава на продължаваното престъпление от деянието му да е последвала смъртта на Р. Т. и смъртта на С. Г.. С цитираната присъда подс. М. е осъден да заплати на гражданските ищци М., М., М., С. М. и П. обезщетение за неимуществени вреди в размер на по 150 000 лв., като исковете за горницата са отхвърлени. Подсъдимият е осъден да заплати на А. К., Х., Д. К. и С. К. сумата от по 80 000 лв. – неимуществени вреди и са отхвърлени исковете за горницата. Подсъдимият е осъден да заплати на Д. К. сумата от 10 000 лв. неимуществени вреди и искът за сумата над този размер е отхвърлен. Подсъдимият е осъден да заплати обезщетение за неимуществени вреди на М. Б., Н. Н. и Ю. М. по 20 000 лв., на И. Н. – 30 000 лв., на Ж. П. и Ю. М. по 10 000 лв., като претенциите до пълния им размер са отхвърлени. Отхвърлен е изцяло предявеният иск от пострадалата Т., заради оправдаването на подсъдимия.

С оспореното по касационен ред решение № 45/22.02.2022 г. на апелативен съд – София първоинстанционната присъда била изменена, като бил намален размерът на наложеното на подс. М. наказание от пет години лишаване от свобода на четири години и шест месеца лишаване от свобода.

На подсъдимия са възложени направените по делото разноси пред апелативния съд и пет лева държавна такса за издаване на изпълнителен лист. Потвърдена била атакуваната присъда в останалата ѝ част.

Касационните жалби са допустими. Тези на частните обвинители и граждански ищци са неоснователни, а тази на подсъдимия е частично основателна.

Съдържанието на жалбите на подс. М., неговия защитник и допълнението към последната от една страна, и жалбите на поверениците на частните обвинители

и граждански ищци от друга, могат да бъдат обособени в две големи групи, но позволяват съвместното им разглеждане.

Отделно следва да бъде отговорено на претенцията на подсъдимия за оправдаването му. За да реализира правомощието си по чл. 354, ал. 1, т. 2 вр. чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, Върховният касационен съд е необходимо да установи, че въззивната инстанция е приела фактология, която не разкрива признаците на престъпление, каквато хипотеза в случая не е налице. Видно от очертаните от апелативния съд факти по делото, те покриват признаците на престъпление, поради което не съществува възможност да бъде удовлетворено желанието на подсъдимия за оправдаването му.

Приоритетно следва да бъдат обсъдени доводите за допуснато нарушение на процесуалния закон, защото констатацията за тяхното наличие ще обуслови изхода на делото, без този съд да се занимава с възраженията за нарушение на материалния закон и явна несправедливост на наложеното наказание.

По доводите за наличие на касационното основание по чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК.

Неоснователни са оплакванията на защитата за наличие на съществени нарушения на процесуалните правила поради това, че не било работено по версията за друг извършител на деянието.

Съобразно чл. 127, т. 1 от Конституцията на република България прокуратурата ръководи разследването и упражнява надзор за законосъобразното му провеждане. От суверенната преценка на прокурора зависи кое лице или лица ще бъдат привлечени в качеството на обвиняем/и и за какво/и престъпление/я, щом е намерено, че са събрани достатъчно данни за започване на наказателно преследване срещу конкретното лице. В проведеното досъдебно производство са били събрани достатъчно според преценката на наблюдаващия прокурор доказателства за виновността на привлеченото към наказателна отговорност лице във вмененото му деяние, което е обусловило и действията му по повдигане на обвинение срещу него. Прокурорът е „господар“ на досъдебната фаза на процеса и съдът няма правомощия за намеса в посоката, в която претендира защитникът на подсъдимия. Първият е единствено оправомощеният от държавата орган да определи фактическите и правни рамки на обвинението и да посочи лицето/ата, срещу които се предприема наказателно преследване. Наред с това, наказателната отговорност е лична и не отпада при евентуално наличие на друг/и извършител/и на същото по вид престъпление. В обсъждания случай разследването е водено методично, последователно и обективно, в резултат на което закономерно се е стигнало до извод, че Т. М., а не други лица са извършители на деянието, за което той е предаден на съд.

Неоснователен е и доводът, че обвинителният акт не отговаря на изискванията на чл. 246 НПК. Касационният състав намира също, че обвинението е формулирано и поддържано по достъпен начин за възприемане от привлеченото към наказателна отговорност лице и неговия защитник, като не изисква свръх усилия от тяхна страна, за да възприемат фактическите и юридически рамки на обвинението и да организират защитата на подсъдимия. Обвинителният документ отговаря на условията на чл. 246 НПК относно неговото съдържание и относно конструкцията на обвинението по чл. 350, ал. 3 вр. ал. 1 НК. Прокурорът е описал действията на подсъдимия в периода от неустановена дата на 2015 г. до 29.12.2015 г., посочил е как пострадалите са се сдобили и поели опасното питие, как то се е отразило на здравето им. Цитираните в обвинителния акт норми от Закона за виното и спиртните напитки, както защитата сама признава, не са вменени като нарушени от подсъдимия, а илюстрират знанието на дееца, според прокурора, за качеството на разпространената от него напитка, от където държавният обвинител

извежда съставомерност на деянието по чл. 350, ал. 3 вр. ал. 1 НК. Макар защитата нееднократно да е претендирала за по-голяма прецизност при формулиране на тезата от прокурора, изготвил обвинителния акт, тя е ясна. Обвинителният титул е бил съобразен както със законовата норма, така и с ТР № 2/2002 г. на ВКС, поради което и настоящият състав на съда не намира, че е било допуснато ограничение в правото на защита на подсъдимия, изразило се в невъзможност да разбере в какво се състои обвинението срещу него и адекватно да организира защитата си.

Няма как да бъде споделено оплакването за незаконен състав, основано на твърдяна предубеденост на съдиите от апелативния съд по делото, поради отхвърляне на някои доказателствени искания на защитата. Съобразно константната практика на Върховния касационен съд не във всички случаи оставянето без уважение на доказателствените искания на страните ограничава процесуалните им права и съставлява съществено процесуално нарушение. Такова ще е налице, ако в резултат на отказа са останали неизяснени обстоятелства, включени в предмета на доказване. Обсъжданият казус не е такъв. Въззивният съд действително е отклонил искане за допускане до разпит в качеството на свидетел на А. М., но е мотивирал същия с факта, че за това обстоятелство е допуснал до разпит поемните лица, вписани в протоколите за извършените процесуално-следствени действия и не е необходимо разпитването на трети свидетел за същите обстоятелства. На второ място, като допълнителен аргумент за недопускане до разпит на А. М., съдът се е съобразил и с медицинската документация, установяваща здравословното ѝ състояние, което трудно би позволило явяването ѝ за разпит.

За да откаже допускането до разпит в качеството на свидетели на С. Ш. и З. В. съдът е приел, че са изминали повече от пет години от времето, за което се претендира лицата да свидетелстват от една страна, и че се касае за движими вещи, които са преместваеми, от друга. Независимо че е отказал разпит на свидетели за установяване на обстоятелство, искано от защитата, съдът е намерил, че то е относимо към предмета на доказване и е изискал информация за него от община Якоруда.

По отношение на искането на информация за това имало ли е други случаи на отравяне с метилов алкохол, съдът е счел, че те нямат връзка с обвинението, повдигнато на подсъдимия, защото той е обвинен да е съпричастен към резултата, настъпил за лицата, посочени в обвинителния акт, и наличието или липсата на други такива случаи са извън предмета на доказване по делото.

По същите съображения - че не е установена връзка с предмета на доказване и претенциите на защитата за изискване на кадровата справка на свид. К., както и за набавяне на информация за престъпления против собствеността, с предмет или предмети, свързани с метанол - е отхвърлено искането на защитата.

Правото на подсъдимия да сочи доказателства не е нарушено, когато съдът, след правилна оценка е приел, че същите са неотнормими. Той не е задължен да уважи всички доказателствени искания, а само онези, които биха осигурили разкриване на обективната истина.

На последно място, съдът е отказал назначаване на повторна токсикологична експертиза, т. к. не е имал основание да се усъмни в обосноваването и в правилността на изводите, защитени не само в заключенията, но и при разпитите на вещните лица в съдебно заседание пред първоинстанционния съд. Именно поради преценката му, че заключенията са професионално изготвени от експерти с необходимия опит и познания в областта на токсикологията, че допълнителни въпроси са задавани в хода на съдебното следствие за интересуващите страните обстоятелства и няма какво повече да бъде изяснено, въззивният състав е направил

извод за липса на законовите предпоставки за назначаване на повторна експертиза. Затова и в крайна сметка правото на защита на касатора не е било нарушено с отказа на проверяваната инстанция да уважи всички направени от него и защитника му искания, както и да назначи повторна токсикологична експертиза. Отказът на въззивния съд е нарочно и надлежно мотивиран и не съдържа твърдяната неяснота в мотивите за това. Отново следва да се настоя, че съдът може да откаже събиране на нови доказателства, когато намери, че правнорелевантните факти са установени от вече събрани такива. Оттук се извежда и липсата на каквато и да е заинтересованост на съдебния състав от изхода на делото.

В жалбата и допълнението към нея се поставя въпросът за начина на назначаване на някои от експертизите, поради липсата на изричен акт за конкретно, персонално определяне на експертите и след проверка, че те са специалисти в конкретната област, както и че няма основания за отвеждането им, и че са избрани на случаен принцип. След внимателна проверка на материалите по делото и тяхната преценка, касационният съд констатира, че става дума за съдебно химически и токсикологични; физикохимични и съдебно медицински експертизи. Наистина в постановленията на водещите разследването, с което въпросните експертизи са назначени, не са вписани имената на конкретни експерти, а експертизите са назначени общо. Безспорно, налице е нарушение на НПК, но то не е съществено, че да доведе до опорочаване на самите заключения. Видно е от материалите по делото /т. 2 и т. 3 от досъдебното производство/, че са налице постановления за назначаване на съответните експертизи, доколкото определени обстоятелства по делото се нуждаят от специалните знания на специалисти в конкретни области на науката. Посочени са предметът, обектите и задачите на експертизите и те са адресирани до вещо лице, определено от Началника на ВМА - София, до експерти от НИКК-МВР-София, до съдебен лекар, определен от Началника на Съдебно медицинско отделение“ на МБАЛ – Благоевград. Процедирайки по описания начин, на практика е осигурено извършването на поставените задачи от компетентни в съответната област специалисти. Няма никаква пречка, съобразно нормата на чл. 145, ал. 1 НПК, експертизата да бъде възложена чрез общо посочване в акта за назначаването ѝ на учреждение или научен институт, като посочването на специалистите, които да я изготвят, става от ръководителите на съответните институции или звена. Тъкмо това се е случило по настоящото дело относно обсъжданите експертизи. В този смисъл са Р № 326-18-II н.о.; Р № 96-2019-III н.о.; Р № 206-2019-III н.о.; Р № 20-2022-II н.о. на ВКС.

Наред с изложеното, не се твърди от защитата вещите лица да са били некомпетентни, предубедени или по някакъв начин заинтересувани от изхода на делото. Нещо повече, тя винаги е могла да оспори компетентността им или да наведе доводи за евентуалната им предубеденост, но не го е сторила, тъймо поради липсата на данни за преднамерен подбор на експертите, които са изготвили заключенията и на практика, поради липсата на основания за това /л. 969 и сл., т. 3 НОХД № 88/18 г. БЛОС; л. 1075 и сл., т. 4 от делото; л. 1187 и сл., т. 4 от делото/.

Наблягането на обстоятелството, че вещите лица от въпросните експертизи не били избрани на случаен принцип също не може да постигне търсения резултат. Вярно е, че при формиране на персоналния състав на назначените експертизи не е използван случайният подбор. Но следва да се припомни, че няма такова изискване в закона при определяне на експертите, а единственото условие, поставено в чл. 147 НПК, е вещите лица да са специалисти в съответната област. И това е напълно обяснимо, доколкото законодателят е преценил, че подобно изискване би довело в някои случаи до невъзможност за осъществяване на експертизата и оттам на съдебната дейност. Следователно, по всяко дело е достатъчно да е спазена

разпоредбата на чл. 147 НПК и ограничението на нормата на чл. 148, ал. 1 НПК, която посочва кой не може да бъде вещо лице. В конкретния случай тези правила не са нарушени. Затова настоящият състав не съзира проблем с начина на назначаване на посочените експерти за вещи лица по делото.

Липсва твърдяното от защитата противоречие в мотивите към решението на апелативния съд. Извадките на изречения от контролирания акт, цитирани на стр. 13 от допълнението към жалбата, далеч не представляват неяснота или противоречие в мотивите, които да обусловят отмяна на решението. Първият цитат касае изследването, направено на питието от петлитровата бутилка, предадена от тъщата на свид. Б. – И. П. и тази от два литра, предадена от свид. М. К. с изследването на съдържанието на предадените туби от свид. К. и представлява почти буквален препис на част от изводите от експертното заключение, посочено по-горе, което е установило, че откритият метанол в обсъжданите бутилки е идентичен. Той по никакъв начин не влиза в противоречие с втория непълен цитат от акта и това е нормално, защото все пак става дума не за фабрично произведен алкохол, а за такъв, получен от смесването на чист метанол с вода, като е отчетено, че метанолът е по-летлив от етанола и неговата концентрация зависи от обектите и условията, в които е съхраняван. При съпоставка на изводите от експертните изследвания на тези обекти се констатира, че не са установени естествено ферментирани продукти и е налице идентичност в хроматографския профил, което предполага общ произход на изследваните обекти. Последният извод, направен от експертите е свързан с това, че е налице припокриване с причината за острото животозастрашаващо състояние на И. Н., Н. Н., М. Б. и при починалите В. М., Р. Т., С. М., С. Г. и М. К..

Посочената на л. 35 от съображенията на апелативния съд дисхармония, свързана с констатациите, че по делото е доказана три пъти продажба на въпросното питие от една страна, а от друга използването и на думата „подарил“ като форма на разпространението му, срещу което защитата с основание възразява, че „по непонятни причини се твърди, че подаряването е проявление на една от трите форми на продажби“, не прави съдебната воля неясна. Касае се действително до погрешно изчисление от една страна на продажбите и даренията, а от друга на този факт не следва да се отдава по-голямо значение, от това, което той има. Очевидна е волята на съдебния състав да бъде пунктуален при описване действията на подсъдимия, както и да избягва повторенията в изложението си, откъдето се е получила и сполучливо определената от защитата дисхармония в изречението. В крайна сметка, ясно е, че черпенето няма как да е продажба, но в случая е без особено значение формата на туряне в обращение на процесната напитка. Идеята на коментирания мисъл е, че вредната смес е пусната в употреба по различни начини - продажби, черпене/дарение, като са посочени доказаните по делото такива чрез изброяването им и лицата, на които е несъмнено, че е разпространена.

Не е съвсем лишен от основание упрекът на защитата, отправен към въззивния съд, свързан с начина на формулиране на отговора му по предложения от прокурора и поверениците на частните обвинители в пледоариите анализ относно формата на вината на подс. М. /стр. 42-43 от решението/. Коректният прочит на въпросния последен абзац от мотивите към съдебния акт на стр. 42 и първото изречение от стр. 43 от решението, както и впоследствие предложените разсъждения на контролирания състав не оставят съмнение за волята на съда по въпроса за субективната страна на деянието /която също подлежи на доказване/ и то е, че поначало общоопасното престъпление, в което подсъдимият е обвинен, би могло да се извърши при двете форми на вина – умисъл или непредпазливост. В конкретния случай обаче, още в началото на коментирания абзац съдът изрично и

недвусмислено е заявил, че вече на няколко пъти е отговорил защо не приема, че деянието е осъществено от подсъдимия при евентуален умисъл, като този му извод впоследствие е допълнително и прецизно развит на стр. 43 от решението. Провервяваният съд неизменно е застъпвал тезата, че доказателствата по делото не установяват нито пряк, нито евентуален умисъл у подсъдимия при извършване на престъплението, но пък смята за безспорно доказана другата форма на вина, при която то може да бъде осъществено, а именно непредпазливост, като е посочил точната нейна разновидност, установена по делото – небрежност, и аргументирано е обосновал виждането си по въпроса. Затова на извода, че не е налице порок във волята на проверявания съд следва да се настои, което е същественото в случая.

Прочитът на материалите по делото води до категоричен извод, че атакувания съдебен акт е постановен при спазване на разпоредбите на чл. 13, чл. 14 и чл. 107 от НПК.

Изводите си относно правно значимите обстоятелства проверяваният съд е изградил на база допустими и годни доказателствени средства, които са анализирани съобразно действителния им смисъл. Настоящият състав не констатира при формирането на фактическите и правните си изводи въззивната инстанция да е допуснала процесуално нарушение, свързано с незаконосъобразно извършен доказателствен анализ. ВКС не намира решаващата инстанция да е допуснала превратна интерпретация на доказателствени източници и експертни заключения. Няма подценени или надценени доказателствени средства. Тъкмо обратното, въззивният съд е подходил отговорно и професионално към поставените на вниманието му проблеми, извършил е цялостна проверка на първоинстанционната присъда, провел е въззивно съдебно следствие, като в голямата си част се е съгласил с направения от първата инстанция доказателствен анализ и където е било нужно, го е допълнил или коригирал със собствен такъв. Затова категорично не може да се сподели твърдението на защитата за липса на собствен доказателствен анализ.

Неоснователно се поддържа, че са игнорирани от съда оправдаващи подсъдимия доказателствени източници. За игнориране на доказателствено средство може да се говори, когато съдът е оставил без внимание съдържаща се в него информация от значение за делото. Обстоятелството, че решаващият орган се е отнесъл с доверие или недоверие към един или друг доказателствен източник, не означава, че той не е взет предвид и е игнориран. Суверенно право на съда е да кредитира с доверие или да отхвърли като недостоверни доказателствата по делото, стига да изложи съображения за това. Той не е обвързан с изискване да не се доверява на показанията на полицейски служители, на близки на пострадалите, на слабо грамотни или неграмотни лица, или на такива употребяващи алкохол, за които защитата претендира тяхната заинтересованост или неспособност да бъдат свидетели, а да кредитира безкритично с доверие показанията на свидетелите, които са в изгода на подсъдимия, както и неговите обяснения. Тук трябва да се припомни принципът, че доказателствата и средствата за тяхното установяване нямат предварително определена сила. В тази връзка обясненията на подс. М. са обсъдени поотделно и в съвкупност с останалите приобщени доказателствени източници. Те са кредитирани в онези им части, в които са намерили подкрепа от последните и не са кредитирани в частта, в която са останали изолирани. Опровергани се явяват обясненията на подс. М. в частта дали починалият Ю. М. е донесъл процесната напитка в цеха, където пил от нея, и относно това как починалите В. М. и С. М. и пострадалите Б. и Л. Н. са се сдобили с нея. В мотивите не само е проследено последователното разпространение на въпросната напитка и че тя безспорно „тръгва“ от подс. М., но е направен коректен и безпристрастен

анализ на доказателствените източници, които го доказват, като показанията на свидетелите са съотнесени с обясненията на подсъдимия, с протоколите за доброволно предаване на вещи и заключенията на изготвените експертизи – съдебномедицински, химико-токсикологични, физико-химични.

Повечето от свидетелите, присъствали на сбирката в цеха на М. потвърждават обстоятелството, че Ю. М. е пил от ракията, дадена от подсъдимия. Техните показания влизат в противоречие с показанията на свид. К. и К., депозирани в хода на съдебното следствие, както и със заявеното от подсъдимия. Показанията на тези двама свидетели са оценени като изолирани от останалия доказателствен материал, като е съобразено, че в приобщените по надлежния ред показания на свид. К. в досъдебното производство такъв факт не е съобщаван от него, в което няма никаква логика, предвид другите детайли за които говори, в т. ч. и в разпита си пред съдия. Затова, показанията му пред състава на окръжния съд са оценени от проверявания такъв като неискрени в тази част.

Свид. К. потвърждава факта, че починалите С. М. и В. М. са купили от ракията на подсъдимия – потвърдено и от свид. М.; свид. Ц. е разбрал от С. М. от къде М. и М. са я закупили; майката на починалия М. свидетелства за това, че ракията, изпита от сина ѝ, била от подсъдимия. Пострадалите М. и М. отсипали на свид. М. от тяхната ракия и той от тях разбрал от кого са я купили, а именно от подсъдимия, за което и свидетелства.

Свидетелите Б., Н. Н. и И. Н. също установяват от кого свид. Б. е взел ракията, с която черпел в дома си М. К., Н. Н., И. Н., Ж. П., Ю. М. и Д. П., който впоследствие дал от същата ракия, предоставена му от Б., на свид. Л. Н.. Техните показания съответстват и на заявеното от свид. А. К. – син на М. К., с когото са живели в една къща.

Тази част от обясненията на М. са намерени за противоречащи не само на показанията на изброените свидетели, но последните са съпоставени и с контролни факти и контролни свидетелски показания на свид. С. М., М., М. М., М., свид. М. К. и С. К., Р. Н., К., М., К., Д., които им придават достоверност, а не недостоверност, въпреки отчетените от съда особености на част от свидетелите – близка родствена връзка с жертвите, системна употреба при някои от тях на алкохол, невисока степен на грамотност или близка родствена връзка с подсъдимия – свид. М.. Всичко това обаче не се отразява на способността на свидетелите да пресъздадат вярно и точно възприетото от тях нито се установява стремеж към депозиране на тенденциозни показания в едната или другата посока, както е при свид. К., които според съда са опровергани от останалия доказателствен материал и са депозирани единствено с цел да подпомогнат версията на подсъдимия. Затова и контролираният съд е отказал да се довери на обясненията на подс. М. в тази им част и ги е приел като защитна позиция. Тъй като за съда не съществува задължение да кредитира с доверие заявеното от подсъдимия, когато установи, че обясненията му не се подкрепят от други доказателствени средства, които са логични и обективни, съдът не може да основава изводите си на тях, а следва да изложи съображения защо ги намира за недостоверни.

На възражението на защитата, че свид. К., Б., В. и С. са зависими от обвинителната власт и поради това не следвало техните показания да се поставят в основата на съдебния акт, самият въззивен съд е отговорил задълбочено. Повтарянето на доводите на защитата за пореден път и пред настоящата инстанция се дължи на несъгласието ѝ с разрешенията, дадени от предходните инстанции. Към аргументите на апелативния съд няма какво повече да се добави. Поначало НПК не забранява извършването на разпит на полицейски служители в качеството

на свидетели и позоваване на заявеното от тях като източник на доказателства, стига същите да не са участвали в извършването на действия по разследването.

Добре е видно от материалите по делото, че свид. В. е присъствал на предаването от свид. К. на полицейския служител А. на бутилката с надпис „Кока кола зиро“, за което е съставен надлежен протокол. Защитата оспорва начина на приобщаване на въпросното вещественно доказателство, доколкото това е станало едва при организираното претърсване и изнемване на различни обекти, след като в дома на М. е имало други хора във връзка с погребението му. Въззивният съд се е доверил на показанията на свидетелите К., които самостоятелно и поотделно описват начина на съхранение на въпросната бутилка и факта, че тя е била заключена и никой не е имал достъп до нея до момента на предаването ѝ на полицейските служители. Настоящият състав на ВКС не вижда проблем с приобщаването на въпросното вещественно доказателство по делото. Процесуално-следственото действие е извършено законосъобразно.

Свид. С. действително е водил неформален разпит на част от жертвите, но в болницата с пострадалите М., П., М., Б., а не на заподозрени лица. Доктрината и практиката са категорични в забраната за ползване на оперативните беседи като доказателствен способ, но, когато са извършени с лице, което впоследствие придобива качеството на обвиняем Р № 257-2017-III н.о.; Р № 230-2020-II н.о.; Р № 109-2021-III н.о. ВКС и др. Наистина, в коментирания случай се касае до производни доказателствени материали, но тяхното ползване в процеса не е забранено. Всъщност, чрез показанията на въпросния свидетел се проверява и потвърждава достоверността на заявеното от свидетелите М., П., М., Б., които неизменно са поддържали една и съща версия за случилото се. Освен това показанията на свидетелите В. и С. не са единствените, които установяват правнорелевантните факти, поради което в случая няма процесуален проблем с ползването на техните показания.

Относно показанията на свид. К. и Б. отново следва да се подчертае, че допускането им до разпит и кредитирането с доверие на заявеното от тях не е извършено в нарушение на правилата на НПК. Нито един от двамата полицейски служители не са били разследващи по делото. Свид. Б. е бил технически помощник при извършените претърсвания в дома и цеха на подсъдимия, но не е действал като такъв, когато са намерили с колегата си К. празните пластмасови десетлитрови туби в контейнер за смет в близост до дома на подсъдимия. Той описва начина, по който са процедирали двамата, което съответства на заявеното от К. и който е приет за напълно законосъобразен от проверявания съд. Евентуалната заинтересованост на служителите на МВР от разкриване на престъплението всякога се отчита от съда, когато извършва проверка и оценка на доказателствените материали. Точно детайлната съпоставка на доказателствения материал е мотивирало контролирания съд да счете, че макар и служители от МВР, които да са натоварени със задачата да съдействат на разследващия по делото, те не са действали преднамерено и недобросъвестно. В конкретния случай не може да се приеме, че полицейските служители К. и Б. са имали интерес от злепоставяне на подсъдимия, защото, както правилно констатира въззивният съд, за самия К. няма данни да е познавал когото и да е в Якоруда. Той е бил командирован да помага по случая от гр. Разлог и по тази причина апелативният съд е нямал основание да се усъмни в неговата добросъвестност, нито някой отнапред е знаел, че в намерените и предадени от К. туби се съдържа относима към предмета на доказване течност.

С оглед мястото на намирането им не може да се приеме, че въпросните туби не са приобщени законосъобразно като веществени доказателства по делото, предвид съставения протокол за доброволно предаване. Вярно е, че самите

процесуално-следствени действия са започнали на 27.12.2015 г. и са продължили и на 28.12.2015 г., както и че свидетелите К. и Б. са намерили процесните туби, и са ги предавали на 29.12.2015 г., но съобразно кредитираните показания на К. от второинстанционния съд тубите са били завити в найлонов чувал и съхранявани в полицейския автомобил до момента на предаването им. Няма данни те да са били оставени без надзор или да са били манипулирани във времето от намирането им и поставянето им в служебния автомобил до предаването им по делото.

Друг е въпросът, че изцяло би било предположение кой и защо ги е изхвърлил. Затова и процесните туби и остатъците от съдържимото в тях не могат да се свържат с подс. М..

Съдът е преценил вътрешната съгласуваност и убедителност на заявеното от свид. Ш., за когото защитата твърди, че било омаловажено от апелативния съд. Няма как касационният съд да се съгласи с този довод, т. к. проверяваният съд е свободен да прецени до каква степен и дали изобщо да се довери на даден доказателствен източник след преценка на собствената му правдивост и логичност и сравняването му с останалите такива. Казаното от поемното лице Ш. пред въззивния състав е съпоставено с казаното от другото поемно лице М. и при констатиране на вътрешна противоречивост на изложеното от Ш. в една част и последователност от М., а наред с това и редовност на протокола, удостоверяващ извършеното процесуално-следствено действие, съдът се е доверил на отразеното в писмения документ по делото.

По изложените съображения категорично не може да бъде споделено възражението на подсъдимия, че контролираният съд не е отговорил на всички доводи на защитата. Напротив, всички те последователно и внимателно са обсъдени и им е отговорено като обосновано е посочено и защо не се възприемат.

По доводите за допуснато нарушение на материалния закон.

Установено е чрез съответните доказателствени способности, че всички елементи от обективната и субективната страна на престъплението по чл. 351, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 350, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК за подсъдимия са налице.

В процесния случай подс. М. е турил в обращение чрез продажби и дарения от инкриминираната алкохолна смес като е знаел, че по този начин тя ще достигне до неограничен кръг лица. Не е задължително деецът да е манипулирал предлаганата за продан или пускана по друг начин в обращение напитка. Достатъчно е, че тя сама по себе си е опасна за здравето и живота на хората. За съставомерността на деянието се изисква създаване на предпоставки напитката да достигне до по-широк кръг от хора, а не е насочено към конкретно определени лица.

Не е установено по делото, че подс. М. е приготвил въпросната напитка, но е безспорно доказано, че привлеченото към наказателна отговорност лице я е разпространило в населеното място, както и че тя е съдържала опасно за здравето и живота на хората вещество. Откритият метанол в пуснатата за широка употреба водноалкохолна смес не само сериозно е застрашавала човешкото здраве, но и е причината за настъпилия тежък резултат. Следователно, доказана е употребата от широк кръг лица и вредното въздействие върху пострадалите по делото - Ю. М., В. М., С. М., М. К., И. Н., М. Б., Н. Н., Ю. М., Д. П., Ж. П., Ю. М. и Л. Н.

Тъкмо защото не е доказан по делото умисъл на подсъдимия при извършване на общоопасното престъпление по чл. 350, ал. 3 вр. ал. 1 НК, той е бил оправдан още от първата инстанция по това обвинение, както и за настъпилата смърт на пострадалите Т. и Г.. Цитираните на л. 23 от допълнението към жалбата изречения от мотивите на решението, целящи да докажат противоречие в съдебната воля и неправилно приложение на материалния закон досежно подсъдимия, не държат

сметка, че те касаят действително обвинението спрямо привлеченото към наказателна отговорност лице, но са свързани с неустановяването по безспорен начин на съпричастността на подсъдимия с настъпилите противоправен резултат при пострадалите Т. и Г.. Тъкмо за тях проверяваният съд е посочил, че въпреки положените усилия от двете съдебни инстанции по делото остава неизяснено кой е доставил напитката със същия хроматографски профил, която са употребили и другите починали лица. За смъртта на тези двама пострадали връзката с подсъдимия не е несъмнено установена, доколкото по делото е доказано, че Т. е закупил алкохолната смес от магазина на Б., които са роднини на подсъдимия, а Г. неизвестно от къде се е снабдил с нея, но от друга страна са съобразени данните, че домашна ракия се е продавала и на пазара в гр. Якоруда. Затова и съдилищата резонно са приели, че в случая е налице единствено предположение за връзката между смъртта на тези пострадали и подсъдимия и правилно прилагайки разпоредбата на чл. 303, ал. 1 НПК, според която присъдата не може да почива на предположения, М. е бил оправдан от първата инстанция и присъдата в тази част е потвърдена от апелативния съд. Ако, въпреки липсата на категорични доказателства за връзката между случилото се на тези двама пострадали и действията на подсъдимия, съдилищата бяха постановили осъдителен съдебен акт спрямо него, тогава щеше да е налице хипотезата на заместване на доказателствата с предположения, както защитата претендира.

Коментиранияте съждения на съда за тези пострадали по никакъв начин не влизат в противоречие с изречения от него извод за връзката между фактите за останалите пострадали, за които подс. М. е обвинен и която е оценена от състава като последователна, припокриваща се, непротиворечива и многопластова. Тъкмо затова той е признат за виновен в деянието по чл. 351, ал. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 350, ал. 3 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК. За останалите пострадали обвинението е безспорно доказано, както изисква разпоредбата на чл. 303, ал. 2 НПК.

Неоснователен е доводът за липса на причинна връзка между поведението на подс. М. и настъпилите съставомерни последици, т. к. тъкмо подсъдимият, чрез пускането в употреба на инкриминираната водноалкохолна смес, е поставил началото на причинно-следствен процес, довел до настъпване на тежкия противоправен резултат. По никакъв начин не е прекъсната причинно-следствената връзка между неговото действие по разпространение на напитката и настъпилите вредни последици за пострадалите, за които той е признат за виновен. Макар да не е имал представа за вида и концентрацията на вредния алкохол, сместа е била произведена в домашни условия, което предполага наличието на метилов алкохол. Тъкмо това обстоятелство подсъдимият е могъл, доколкото самият той е варил ракия в домашни условия и е бил длъжен да предвиди вредните последици от консумацията на подобна напитка. Подс. М. е подценил изброените обстоятелства, туряйки в употреба алкохолна смес, неотговаряща на законовите стандарти за производство. Затова няма съмнение, че началото на причинно-следствения процес, довел до смъртта на Ю. М., В. М., С. М. и М. К. и телесните увреждания на пострадалите И. Н., М. Б., Н. Н., Ю. М., Д. П., Ж. П., Ю. М. и Л. Н., несъмнено е поставено от подсъдимия.

Тъй като не е доказано подс. М. да е знаел или допускарал към момента на деянието в алкохолната напитка да има вредни вещества, е неоснователна претенцията на частното обвинение за наличен у него умисъл за извършване на деянието.

Безспорно е установена обаче втората основна форма на вината, а именно – непредпазливост, под формата на небрежност, откъдето и произтича отговорността на подсъдимия за престъплението по чл. 351, ал. 2 НК. Неглижирането на факта, че

процесната течност е била наливна, небутилирана, доставена от неустановено лице, без гаранция за качество, т. к. е произведена в домашни условия и в този случай представлява опасност за здравето на консумиращия я, се доказва по несъмнен начин по делото. Доколкото подсъдимият не е бил наясно, че въпросната напитка е била със съдържание на метанол над допустимото, той е проявил не евентуален умисъл, а небрежност като я е разпространил.

По изложените съображения ВКС намери, че материалния закон е приложен правилно. Затова и няма как да бъде удовлетворено искането на защитниците и подсъдимия за оправдаване на последния.

По доводите за явна несправедливост на наказанието.

Делото е с голяма фактическа и правна сложност, произтичаща от необходимостта да се събере значителен по обем доказателствен материал – разпит на свидетели, назначаване и изслушване на експертизи, приемане на писмени доказателства. Въпреки продължителността на процеса от близо седем години, включващ досъдебната фаза и трите съдебни инстанции, процесуално-следствените действия по него са извършвани своевременно и компетентните органи не могат да бъдат упрекнати в бездействие, поради което срокът на разглеждане на делото не се явява неразумно дълъг.

Въззивният съд е взел предвид характеристикните данни за подс. М., които, както правилно е отбелязал в мотивите, са сравнително добри, отчитайки в обратния смисъл почти ежедневната употреба на алкохол на работното място. Тъкмо тя не очертава подсъдимия положително и в тази връзка липсва твърдяното несъобразяване в нужната степен на добрите характеристикни данни за подсъдимия. Контролираният съд е отчетел ниската степен на обществена опасност на личността на дееца, необремененото му съдебно минало, факта, че работи, здравословното му състояние и семейно положение, като последните две обстоятелства са основните фактори за редуциране на наложеното от първата инстанция наказание на подсъдимия. Точно вземайки предвид настъпилата промяна в семейното му положение и здравословното му състояние, апелативната инстанция правилно е отмерила санкцията, която той следва да понесе. По тези причини претенцията на защитата и подсъдимия за намаляване на наказанието не може да бъде споделена.

Неоснователно е оплакването за явна несправедливост на наложеното на подсъдимия наказание и от страна на частното обвинение. То не е подкрепено с аргументи извън коректно отчетените от въззивния съд отегчаващи отговорността обстоятелства, свързани с настъпила смърт на четири лица, нанесените средни телесни повреди на пет лица и три леки телесни повреди на други хора. Следва да се припомни, че всяка от нанесените средни телесни повреди или последвалата смърт на поне едно лице, сама по себе си е достатъчна за съставомерността на деянието по чл. 351, ал. 2 вр. чл. 350, ал. 3 НК, а наличието на няколко еднакви по характер увреждания от всеки вид следва да се отчете при определяне размера на наказанието като отегчаващо отговорността обстоятелство.

Не е пренебрегнат от съда и правилно е ценен като отегчаващо отговорността на подсъдимия обстоятелство негативният обществен резонанс от деянието, засилен и от факта, че става дума за малко населено място като Якоруда, където повечето хора са близки, роднини или познати на жертвите. Не е игнорирана и младата им възраст и това, че престъплението е продължавано, които факти също допринасят за отрицателния обществен отзвук на стореното.

Констатираните смекчаващи отговорността обстоятелства не могат да обусловят извод за несъразмерност между извършеното престъпление и наложеното за него наказание и по този начин да доведат до допълнително

смекчаване на наказанието, което подс. М. следва да понесе, а от друга страна при съотнасянето им с отегчаващите отговорността обстоятелства да се игнорират или омаловажат, за да бъде постигнато увеличение на размера на санкцията. Това, че подсъдимият е известен в обществото като състоятелен човек, не е отрицателно негово личностно качество или отегчаващо отговорността му обстоятелство, поради което не може да окаже влияние върху размера на наказателната принуда, която следва да бъде приложена в случая. Не може да доведе до увеличаване размера на наказанието и липсата на критичност у подсъдимия за стореното, след като той последователно отрича да е извършил деянието. Затова и исканията за облекчаване и влошаване на положението му чрез ревизия на размера на наложеното му наказание или чрез отмяна на решението и връщането му за ново разглеждане с указания за увеличаване на размера му от апелативния съд са неоснователни.

По гражданските искиове.

Доколкото подс. М. обжалва решението на апелативния съд в гражданско-осъдителната част и претендира отхвърляне на предявените граждански искиове от гражданските ищци, а в допълнението към жалбата на защитника му е отправена претенция за оставяне без уважение на предявените граждански искиове, настоящият състав приема, че това искане съдържа и претенция за намаляването им.

Определените в полза на гражданските ищци А. М., Х. М., С. М., А. М., Д. П. обезщетения в размер на по 150 000 лв. на гражданските ищци А. К., К. Х. и децата ѝ от К. – С. и Д. К. по 80 000 лв. и на Д. К. от 10 000 лв., не съответстват като размер на критериите на чл. 52 ЗЗД за справедливост и подлежат на допълнителна корекция, поради липсата на умисъл при извършване на деянието от подсъдимия. Формата на вината при осъществяване на престъплението всякога се отразява на дължимото обезщетение за неговото причиняване. Справедливото обезщетение по смисъла на чл. 52 ЗЗД предполага намиране от страна на съда на точния еквивалент на болките и страданията, физически и психически сътресения, нанесени на пострадалите в резултат на понесената от М., М., С. М., М. и Д. П. загуба на син, а за свид. А. К., Д. К., Д. и С. К. на баща, с когото първият е живеел в един дом, а вторият едва познавал и на К. Х. – фактическа съпруга, с която е живеел в един дом. В случая съставът на апелативния съд се е съгласил със съобразените от окръжния такъв и доказани страдания от страна на гражданските ищци. Макар да са установени интензитетът на тежкото емоционално преживяване за всеки от гражданските ищци, на последиците от него, които са променили съществено живота им не е съобразено, че подсъдимият не е действал умишлено. Затова определените от съдилищата обезщетения на посочените граждански ищци се явяват завишени и следва да бъдат редуцирани съответно в полза на гражданските ищци М., М., С. М., А. М., Д. П. да се намалят обезщетенията в размер на по 75 000 лв., А. К., К. Х. и децата ѝ от К. – С. и Д. К. по 40 000 лв. и на Д. К. на 5 000 лв., поради което жалбите на недоволните гражданските ищци за увеличаване на обезщетението им и в тази част се явяват неоснователни.

Размерите на неимуществените вреди, остойностени чрез присъдените на пострадалите И. Н., Мл. Б., Н. Н., Ю. М., Ж. П., и Ю. М. обезщетения за претърпените от тях неимуществени вреди са също несправедливо определени от решаващите делото съдилища, т. к. се явяват завишени. Действително отчетени са характерът на нанесените им увреждания – на Ив. Н., Мл. Б., Н. Н. и Ю. М. средни телесни повреди и леки телесни повреди на Ж. П. и Ю. М.. Съобразени са не само действително търпените от свидетелите болки и страдания, периодът, през който са изпитвани от тях, техният интензитет и възможността за пълното възстановяване

на здравето, но не е взето предвид, че деянието е осъществено при форма на вината непредпазливост. Затова се налага корекция в присъдените размери на парични суми на пострадалите – на тези с леки телесни повреди на по 5 000 лв., на Мл. Б., Н. Н. и Ю. М. по 10 000 лв., а на И. Н. – 15 000 лв.

По изложените съображения, настоящият състав намери, че атакуваното въззивно решение следва да бъде изменено в гражданската част.

В тежест на подсъдимия следва да бъдат възложени разноските, направени пред Върховния касационен съд и поискани от поверениците адв. А. /за частните обвинители М., С. М., А. М., Д. П. и А. К./ и адв. А. за частните обвинители и граждански ищци К. Х., със съгласието ѝ за Д. К. и като законен представител на С. К., от по 1000 лв. за всеки повереник.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 4 вр. ал. 2, т. 5 НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И:

ИЗМЕНЯВА решение № 45/22.02.2022 г. на апелативен съд – София по ВНОХД № 1389/2020 г. като

НАМАЛЯВА присъдените обезщетения, платими от подс. Т. М. М. на гражданските ищци както следва: на А. И. М., Х. А. М., С. М. М., А. С. М., Д. К. П. от по 150 000 лв. в размер на по 75 000 лв., на А. М. К., К. Е. Х., на Д. М. К. със съгласието на К. Х. и на К. Х. като законен представител на С. М. К. от по 80 000 лв. на по 40 000 лв. и на Д. М. К. от 10 000 лв. на 5 000 лв.

НАМАЛЯВА присъдените обезщетения, платими от подс. Т. М. М. на гражданските ищци И. Я. Н. от 30 000 лв. на 15 000 лв., на М. Ю. Б., Н. Р. Н. и Ю. И. М. от по 20 000 лв. на 10 000 лв.; на Ж. Л. П. и Ю. Р. М. от по 10 000 лв. на по 5 000 лв.

ОСЪЖДА подс. Т. М. М. да заплати на частните обвинители и граждански ищци Х. М., С. М., А. М., Д. П. и А. К. направените пред ВКС разноси в размер на 1000 лв. за защита от повереника им адв. Й. А., както и на частните обвинители и граждански ищци К. Х., с нейно съгласие относно Д. К. и като законен представител на С. К. за защита от повереника им адв. Й. А. – 1000 лв.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.